

1. Lausunnon jättäjän yhteystiedot

Organisaatio/yhdistys	Joensuun kaupunki
Yhteyshenkilö	Heini Lehikoinen
Sähköposti	heini.lehikoinen@joensuu.fi
Puhelinnumero	0503109610

Pohjoiskarjalaisten yhdistystoimijoiden yhteinen visio ja tavoitetila tulevaisuudesta

Monipuolinen ja aktiivinen yhdistys- ja kansalaistoiminta tarjoaa mielekästä elämää ja osallisuutta ihmisille. Toiminta on kaikille avointa ja yhdistystoimintaa uudistetaan rohkeasti yhdessä osallistujien kanssa. Yhdistysten toimintaedellytykset maakunnassa ovat hyvät. Yhdistykset toimivat yhteistyössä ihmisten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseksi. Yhdistykset ovat haluttuja yhteistyökumppaneita ja keskeisiä toimijoita hyvinvoivan ja elinvoimaisen maakunnan kehittämisessä.

2. Mitä mieltä olette ehdotetusta visiosta

☒ Kannatan

☐ En kannata

☐ Kannatan muutettuna. Kehittämisehdotukset tai kommentit visioon

Yhdistysohjelman painopisteet ja kehittämistavoitteet

Pohjois-Karjalan yhdistysohjelman 2021-2025 kolme strategista painopistettä ovat uudistuva ja kestävä kansalaistoiminta, yhdistysten välinen yhteistyö ja hyvinvointia kumppanuudessa.

Painopiste 1: Uudistuva ja kestävä kansalaistoiminta

Pohjois-Karjalassa yhdistys- ja kansalaistoiminta on aktiivista ja monipuolista. Yhdistys- ja kansalaistoiminta tarjoaa ihmisille mielekkäitä ja merkityksellisiä tekemisen, yhdessä olon, osallistumisen- ja vaikuttamisen paikkoja. Toiminta on kaikille avointa ja yhdistyksissä on syrjintäkielto.

Yhdistykset viestivät ja tuovat esille toimintaansa monikanavaisesti. Digitaalisia ratkaisuja kehitetään ja uusia toimintamuotoja otetaan rohkeasti käyttöön toiminnan kehittämiseksi ja uusien osallistujien mukaan saamiseksi.

Yhdistysten toiminta ja tapahtumat luovat maakuntaan hyvinvointia, elinvoimaa, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Yhdistystoiminta ennaltaehkäisee syrjäytymistä ja vähentää hyvinvointieroja. Yhdistysten toiminnassa huomioidaan sosiaalisesti, ekologisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä kehitys.

Kehittämistavoitteet:

1. Yhdistys- ja kansalaistoiminnan muotoja uudistetaan
2. Kansalais- ja yhdistystoiminta näkyy
3. Digiosaaminen vahvistuu
4. Tuettu vapaaehtoistoiminta osaksi toimintaa
5. Yhdistykset ja oppilaitokset tekevät yhteistyötä
6. Yhdistykset huomioivat toiminnassaan kestävän kehityksen
7. Yhdistysten palvelutuotanto-osaaminen vahvistuu

3. Kehittämisehdotukset ja kommentit osioon 1. Uudistuva ja kestävä kansalaistoiminta

Painopisteen kuvauksen tekstissä on hieman toistoa kehittämistavoitteiden tekstien kanssa. Lisäksi teksti on kirjattu samaan tyyliin kuin visio. Tämän vuoksi jää epäselväksi mikä on tekstin tarkoitus ja onko kyseessä nykytila vai tavoitetila. On hyvä, että sekä painopistettä ja kehittämistavoitteita on avattu lukijoille. Pelkät otsikot eivät välttämättä kerro mitä kaikkea asian yhteydessä on ajateltu.

Kehittämistavoitteet ovat asioina kannatettavia. Kehittämistavoitteissa on havaittavissa konkreettisia toimenpide-ehdotuksia (esim. toteutetaan maakunnallinen järjestökysely). Osa tekstistä on yleisempiä "toiveita" järjestöjen ja muiden toimijoiden suuntaan (esim. toimintaa suunnitellaan ja kehitetään yhteistyössä osallistujien kanssa). Voisiko näitä erotella esim. otsikoinnilla keräämällä konkreettiset toimenpiteet yhteen? Se voisi helpottaa myös tavoitteiden toteutumisen arviointia sekä konkretisoida mitä arvioidaan. Kehittämistavoitteiden teksteissä on myös selkeitä mainintoja siitä, kuinka järjestöjä aiotaan tukea kehittämistavoitteissa esim. koulutuksilla. Näitä kannattaisi korostaa.

Painopiste 2: Yhdistysten välinen yhteistyö

Yhdistysten välinen yhteistyö Pohjois-Karjalassa on sujuvaa. Yhdistykset tekevät ja kehittävät yhteistyötä sekä paikallisella, seudullisella että maakunnallisella tasolla. Yhdistysten eri vahvuudet ja osaaminen nähdään rikkautena. Yhteistyössä syntyy vaikuttavampia tekoja ja uusia ideoita toimintojen kehittämiseksi. Yhteistyötä edistetään myös valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Yhdistysten yhteisten vaikuttamis- ja osallisuusrakenteiden kautta tehdään vaikuttamistyötä yhdistys- ja kansalaistoiminnan toimintaedellytyksien parantamiseksi ja osallisuuden edistämiseksi.

Kehittämistavoitteet:

1. Yhteistyön uudet muodot
2. Yhdistykset tekevät yhteistyötä vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä
3. JANE tekee vahvaa vaikuttamistyötä järjestöjen toimintaedellytysten ja yhteistyön tukemiseksi
4. Maakunnalliset verkkopalvelut kokoavat järjestötietoa
5. Yhdistykset työllistävät
6. Vaikutetaan valtakunnallisesti

4. Kehittämisehdotukset ja kommentit osioon 2. Yhdistysten välinen yhteistyö

Osioon sopii samat kommentit kuin edellisessä kysymyksessä.

Painopiste 3: Hyvinvointia kumppanuudessa

Pohjois-Karjalassa yhdistysten toimintaa arvostetaan ja tuetaan. Yhdistyksillä on tunnustettu asema. Yhdistykset ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Yhdistykset tarjoavat ihmisille toimintaa, tukea eri elämäntilanteissa sekä harrastus- ja osallistumismahdollisuuksia. Yhdistykset toimivat lähellä ihmisten arkielämää ja tunnistavat kohderyhmänsä tarpeita. Pohjois-Karjalassa ihmisten hyvinvointia edistäviä ratkaisuja etsitään yhdessä vuoropuhelussa eri toimijoiden kesken ja tasavertaisessa kumppanuudessa.

Kehittämistavoitteet:

1. Yhdistyksille on maksuttomia, terveitä ja esteettömiä tiloja
2. Yhdistys- ja kansalaistoimintaa tuetaan
3. Nimetyt järjestöjen yhteyshenkilöt
4. Säännölliset järjestötapaamiset ja verkostot
5. Yhdistykset vaikuttavat yhteistyörakenteiden kautta
6. Yhdistykset ovat mukana hyvinvointikertomusten laadinnassa
7. Yhteistyökäytänteistä on sovittu
8. Viestintää ja markkinointia toteutetaan yhdessä
9. Tehdään yhteistyötä hankkeiden suunnittelussa ja toteuttamisessa

5. Kehittämisehdotukset ja kommentit osioon 3. Hyvinvointia kumppanuudessa

Osioon sopii samat kommentit kuin edellisessä kysymyksessä.

On kannatettavaa, että kuntien ja yhdistysten yhteistyö on nostettu yhdeksi painopistealueeksi ja sille on kirjattu omat ja monipuoliset kehittämistavoitteet. Hieman epäselväksi jää ovatko osion 3. kaikki tavoitteet

kumppanuutta kuntien kanssa vai onko osio maakuntaa koskeva vai yleisesti kaikkia koskeva?
Avustuskäytäntöjen (esimerkiksi myönnettyjen summien) tulee kunnissa olla avoimia. Samoin avustusten hakemiseen liittyvien asiakirjojen saavutettavuuden kehittäminen kunnissa on tärkeää. Yhdistysten toivotaan olevan mukana hyvinvointikertomuksen laadinnan lisäksi myös toteuttamassa hyvinvointikertomuksessa asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä niiden arviointia.

Kehittämistavoitetta nro 3. "Nimetyt järjestöjen yhteyshenkilöt" olisi hyvä selkeyttää esim. 3. **Kuntiin** nimetään järjestöyhteyshenkilöt

6. Muut kommentit ja kehittämis ehdotukset Pohjois-Karjalan yhdistysohjelmaan.

Ohjelmassa on huolella tehty ja hyvin kirjailtu johdanto.

Lopulliseen dokumenttiin voisi lisätä taulukon, josta yhdellä silmäyksellä näkisi valitut painopisteet ja kehittämistavoitteet.

Ohjelman toteutumisen arvioinnin mittareita voisi vielä tarkastella siten, että valitut mittarit olisivat yhteneväisiä kehittämistavoitteiden asioiden kanssa (vrt. edellä esitetyt kommentit). Arvioitavaksi tulisi valita vain sellaisia asioita, jotka voidaan todentaa. Esim. "yhteistyö muiden yhdistysten kanssa on kehittynyt" on haasteellinen arvioida. Lisäksi sanamuotoja voisi tarkentaa esim. "järjestöyhteyshenkilöiden" määrä... tarkoittanee **kuntien** palveluksessa toimivia ja nimettyjä järjestöyhteyshenkilöitä.

Ohjelman arvioinnissa ja seurannassa olisi hyvä tuoda esille, että sitä tehdään yhdessä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Joensuun kaupungin ja yhdistysten yhteistyön erityispiirteitä tullaan huomioimaan tulevalle valtuustokaudelle valmistuvissa konsernistrategiassa ja osallisuusohjelmassa. Asiakirjojen valmistelussa tehdään laajasti yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, mukaan lukien järjestöt.

7. Nimiehdotukseni Pohjois-Karjalan yhdistysohjelmalle